ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/24/281-567

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Elve Adamson
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	25.04.2024 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	29.02.2024 (registreeritud inspektsioonis 01.03.2024)
Teabevaldaja	Politsei- ja Piirivalveamet aadress: Pärnu mnt 139, 15060 Tallinn e-posti aadress: ppa@politsei.ee
Teabevaldaja vastutava isik	peadirektor
Vaide esitaja (teabenõudja)	Eraisik aadress: Xxxxx xx-xx, xxxxxx Tartu e-posti aadress: xxxxx.xxxxxxxxx@gmail.com

RESOLUTSIOON:
avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punktide 3 ja 4, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75[1] lõike 3 alusel

1) teen vaideotsuse vaie rahuldada;
2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:
- **Vaadata uuesti läbi Riigiprokuratuuri poolt 13.11.2023 Politsei- ja Piirivalveametile edastatud vaide esitaja pöördumine kriminaaltoimiku nr 19233000912 osaks olevale DVD plaadile salvestatud dokumentide/salvestisete osas ning kas väljastada soovitud teave või keelduda selle väljastamisest, kui selleks on seadusest tulenev alus. Iga väljastamata jäetud DVD plaadil olevate dokumentide/salvestiste osas tuleb eraldi viidata keeldumise alusele ja põhjendada keeldumist.**

3) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 6. mai 2024

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab **vaide esitaja** 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.
Teabevaldaja saab ettekirjutuse (ülaltoodud punkt 2) vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspektsiooni peadirektorile

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:
Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

FAKTILISED ASJAOLUD:
1. Andmekaitse Inspektsioon sai 19.12.2023 Eraisiku vaide Politsei- Piirivalveameti (PPA) tegevuse peale, mille kohaselt PPA ei ole väljastanud vaide esitajale teabenõudes soovitud teavet ega keeldunud ka selle väljastamisest.
2. 01.02.2024 tegi Andmekaitse Inspeksioon PPA-le ettekirjutuse, millega kohustas PPA-d vaide esitaja teabenõude uuesti läbi vaatama ning kas väljastama vaide esitajale tema poolt soovitud menetlusdokumendid või keelduma nende väljastamisest, kui selleks on seadusest tulenev alus. Keeldumise korral tuli keeldumist ka põhjendada.
3. 09.02.2024 kirjaga nr 1.6-7/178-6 teatas PPA, et vaide esitajal on võimalik tulla materjaliga tutvuma Narva Politseijaoskonda (Vahtra tn 3, Narva). Täpse aja tutvumiseks palus PPA kokku leppida alates 16.02.2023.
4. 26.02.2024 käis vaide esitaja Narva Politseijaoskonnas toimikuga tutvumas, kuid tutvumise käigus vaide esitajale kõiki dokumente, sh DVD plaati ei tutvustatud ja keeldumist nõuetekohaselt ei põhjendatud.
5. 29.02.2024 esitas vaide esitaja Andmekaitse Inspektsioonile täiendava vaide teabenõude ja inspektsiooni 01.02.2024 ettekirjutuse, mittenõuetekohase täitmise peale.
6. 11.03.2024 palus inspektsioon vaiet täpsustada, millised dokumendid jäeti väljastamata.
7. 13.03.2024 täpsustas vaide esitaja oma vaiet ning inspektsioon võttis vaide menetlusse.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide kohaselt läks vaide esitaja kokkulepitud ajal 26.02.2024 Narva Politseijaoskonda, et kriminaalasja nr 19233000912 toimikuga täies mahus tutvuda.

Kohapeal uurija kutsus vaide esitaja Narva Politseijaoskonna vestlusruumi nr 140, kus esitas vaide esitajale kohapeal tutvumiseks kausta, mis uurija väite kohaselt sisaldas kõiki kriminaalasja nr 19233000912 toimiku materjalide koopiaid.

Vaide esitaja märgib, et *esitatud kausta sisuga kohapeal tutvumisel ja uurija küsitlemisel selgus, et kaustas puudub suur osa kriminaalasja materjalidest (materjalide koopiatest) sh teadmata sisuga DVD-plaat (st ka DVDplaadi metaandmed ehk plaadile talletatud materjalide lisamise ja muutmise aeg), kriminaalmenetluse käigus uurijale edastatud videosalvestised, täpsustamata helisalvestis ning minu, kriminaalmenetluse käigus uurijale esitatud kirjalikud taotlused*.

Lisaks ülalnimetatule minule tutvumiseks esitatud kriminaalasjas nr 19233000912 olevate

dokumentide loetelu „koopias“ puudusid igasugused viited ülalnimetatud kriminaalasja materjalidele ja DVD-plaadi sisule ehk minule tutvumiseks oli esitatud moonutatud sisuga kriminaalasjas nr 19233000912 olevate dokumentide loetelu, mis ei vasta kriminaalasja nr 19233000912 toimiku tegelikule sisule, mida uurija otsesõnaliselt ka kinnitas. Siinkohal rõhutan, et ülalloetletud materjalide st DVD-plaadi ja kriminaalmenetluse käigus uurijale edastatud videosalvestiste, helisalvestise, ja minu kirjalike taotluste olemasolu kriminaalasja nr 19233000912 toimikus oli otseselt kinnitatud uurija Xxxxxxx Xxxxxxxx poolt ning DVD-plaadi(st ka DVD-plaadi metaandmete), videosalvestise ja helisalvestise osas nähtub ka PPA sisekontrollibüroo 13.10.2023 nr 1.3-8.3/7-2 vastuse 4-st punktist.

Minu korduvatele palvetele esitada mulle tutvumiseks minu teabenõudes nimetatud materjalid täies mahus uurija Xxxxxxx Xxxxxxx, viidates täpsustamata Avaliku teabe seaduse sättele avaldas, et ülalnimetatud kriminaalasja materjalid on talletatud DVD plaadile, mis sisaldab kolmandate isikute andmeid ja ta ei hakka neid mulle tutvustama. Minu korduvatele palvetele esitada mulle tutvumiseks materjalid, mis ei sisalda kolmandate isikute andmeid st kriminaalmenetluse käigus esitatud taotlused, kriminaalasja materjalide loetelu ja DVDplaat, selle metaandmetega tutvumiseks uurija samuti vastas et ei hakka neid mulle tutvustama. Minu korduvatele palvetele selgitada mulle, mis õigusnormile ta tugineb, keeldudes ülalnimetatud, kolmandate isikute andmeteta materjalide väljastamisest, uurija Xxxxxxx Xxxxxx vastas, et ei ole kohustatud mulle midagi selgitama ehk keeldus keeldumise põhjendamisest.

26.02.2024 ~ kell 13:00 alanud Narva linna politseijaoskonnas toimunud vastuvõtt, millele ma spetsiaalselt tulin Tartu linnast, kestis umbes 1.5 tundi ning selle käigus uurija Xxxxxxxx Xxxxxxx, vaatamata minu korduvatele palvetele ei ole minu teabenõuet täitnud ning ei saanud selgitada, mis seaduslikul alusel ta selle täitmisest keeldub. Vastuvõtt oli videofikseeritud Narva linna politseijaoskonna vestlusruumis nr 140 paigaldatud turvakaameraga ning video-ja helisalvestatud minu mobiiltelefoni kaameraga ja diktofoniga, mistõttu käesolevas vaides esitatud asjaolud on täies mahus kinnitatud objektiivsete tõenditega.

Ülaltoodud asjaoludest lähtudes ning tuginedes sellele, et minu 06.11.2023(13.11.2023) teabenõude ei ole siiamaani täidetud Avaliku teabe seaduse(AvTS) §-s 17 sätestatud korras, ning teabevaldaja ei ole siiamaani keeldunud teabenõude täitmisest AvTS §-is 23 sätestatud alustel ja korras ehk korduvalt, õigusvastaselt ja demonstratiivselt, sh esitades mulle teadvalt ebaõige avaliku teabe, hoidunud minu teabenõude lahendamisest kõrvale, jättes seejuures täitmata Andmekaitse Inspektsiooni 01.02.2024 vaideotsuse ja ettekirjutus-hoiatuse, palun:

1. rakendada teabevaldaja suhtes AvTS §-i 10 lg-s 1 ja 4, §-i 53 lg-s 1, §-i 54[1] lg-s 1 ettenähtud meetmed;
2. kohustada teabevaldajat täitma minu 06.11.2023(13.11.2023) teabenõuet;
3. kohustada teabevaldajat võimaldama mulle juurdepääsu minu 06.11.2023(13.11.2023) teabenõudes palutud teabele ehk kriminaalasja nr 19233000912 toimikule tervikuna sh kriminaalasjas nr 19233000912 olevate dokumentide loetelule, minu, kriminaalmenetluse käigus esitatud taotlustele, mis uurija Xxxxxxx Xxxxxxx väitel asuvad DVD-plaadil, helisalvestisele, mis uurija Xxxxxxx Xxxxxxx väitel asub DVD-plaadil, videosalvestistele, mis asuvad DVD-plaadil, DVD-plaadile, selle metaandmetega(plaadile talletatud materjalide loomise ja muutmise aeg) tutvumiseks.

Kuna inspektsioonile jäi vaidest selgusetuks, millise väljastamata jäetud teabe osas soovib vaide esitaja vaiet esitada, siis palus inspektsioon täpsustad, millised konkreetsed dokumendid jäeti väljastamata. Vaide täpsustuses on vaide esitaja selgitanud, et talle on jäetud väljastamata/ei võimaldatud tutvuda järgmiste dokumentidega:

a) *videosalvestistega, mis PPA 26.05.2020 kriminaalmenetluse lõpetamise määruse, PPA 19.08.2019 asitõendi üleandmise-vastuvõtmise akti ja uurija Xxxxxxx Xxxxxx suulise kinnituse*

kohaselt asuvad kriminaalasja nr 19233000912 toimikus;
b) helisalvestisega „112(Hadaabinumber)_20190726185014.mp3“, mis PPA 13.10.2023 nr 1.3- 8.3/7-2 teatise ja uurija Xxxxxxx Xxxxxx suulise kinnituse kohaselt asub kriminaalasja nr 19233000912 toimikus asuval DVD plaadil;
c) dokumendiga „Kommentaarid video ja helisalvestisele.odt“, mis PPA 13.10.2023 nr 1.3-8.3/7-2 teatise ja uurija Xxxxxxx Xxxxxxx kinnituse kohaselt asub kriminaalasja nr 19233000912 toimikus asuval DVD plaadil;
d) minu, kriminaalmenetluse käigus esitatud taotlustega, mis PPA kirjalike kinnituste kohaselt olid lisatud kriminaalasja nr 19233000912 toimikusse, ning uurija Xxxxxxx Xxxxxx suulise kinnituse kohaselt asuvad kriminaalasja nr 19233000912 toimikus asuval DVD plaadil;
e) kriminaalasja nr 19233000912 toimikus asuval DVD plaadil olevate materjalide metaandmetega – andmetega DVD plaadile talletatud materjalide loomise ja muutmise aja kohta, mis PPA 13.10.2023 nr 1.3-8.3/7-2 teatise kohaselt asuvad kriminaalasja nr 19233000912 toimikus asuval DVD plaadil;
f) muud kriminaalasja nr 19233000912 materjalid, mis võivad asuda kriminaalasja nr 19233000912 toimikus ja mille olemasolu, kriminaalasjas olevate dokumentide loetelu puudumise tõttu, ei ole tuvastatav. Eriasjade uurija Xxxxx Xxxxx suuliselt põhjendas keeldumist sellega, et DVD plaadil asuvad kolmandate isikute andmed. Minu märkused, et näiteks, minu, kriminaalmenetluse käigus esitatud taotlustes kolmandate isikute andmed kindlasti puuduvad, olid jäetud tähelepanuta.

Minule, 26.02.2024 tutvumiseks esitatud kriminaalasja nr 19233000912 „toimiku koopias“, lisaks eeltoodud loetletud materjalidele puudus ka kriminaalasja nr 19233000912 toimikus olev „kriminaalasjas nr 19233000912 olevate dokumentide loetelu“. Loetelu versioon, mis oli mulle esitatud 26.02.2024 ei vasta kriminaalasja nr 19233000912 tegelikule sisule, mis mh nähtub ka sellest, et selles puuduvad täielikult igasugused viited kriminaalasja materjalidele, mis PPA 26.05.2020 kriminaalmenetluse lõpetamise määruse, 19.08.2019 asitõendi üleandmisevastuvõtmise akti, PPA 13.10.2023 nr 1.3-8.3/7-2 teatise ja uurija Xxxxxxxx Xxxxxxx suuliste kinnituste kohaselt asuvad kriminaalasja nr 19233000912 toimikus - videosalvestised, helisalvestis, taotlused.

Lisaks ülalnimetatule, kordan, et nagu on märgitud minu 06.11.2023(13.11.2023) teabenõudes, ma nõuan tagada mulle juurdepääs kriminaalasja nr 19233000912 toimikule tervikuna, ning juhul, kui teabevaldaja sellest keeldub, ma soovin teada, mis seaduslikul alusel ja põhjusel ta seda tegi.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

PPA selgituste on DVD -plaadil talletud järgmised metaandmed:
A. „112(Hadaabinumber)_20190726185014.mp3“
B. Kommentaarid video ja helisalvestisele.odt
C. Eraisiku poolt üleantud 19.08.2019 videosalvestis QVR_2019_07_26_18_38_36.mp4 nimega
D. Eraiaiku taotlused ja vastuskirjad
E. Narva-Jõesuu linnavalitsuse ametniku poolt saadud videosalvestised kokku 3 tk nimetustega: IP Camera12_NJLV_NJLV_20190726175957_20190726180412_626777.mp4 IP Camera12_NJLV_NJLV_20190726180412_20190726185958_638683.mp4 IP Camera12_NJLV_NJLV_20190726185958_20190726192958_969310.mp4

Narva-Jõesuu linnavalitsuse ametniku poolt saadud salvestised sisaldavad kolmandate isikute isikuandmeid (punkt 1, „E“) ning uurijal puudub võimalus kolmandate isikute andmete töötlemisega (udutamine/lõikamine) tegeleda, kuna see nõuab suurt ajalist ressurssi ning selle tulemusena kannataks ajakriitilised menetlustoimingud, mida on vajalik teha käimasolevate kriminaalasjade raames. Videosalvestiste töötlemine nõuab sageli ka teiste PPA teenistujate

kaasamist, kes nõustavad tehnilise ja/või juriidilise külje pealt.

Punktides A-C nimetatud failid edastas Eraisik ise kriminaalasja nr 1923300912 raames ja puntides A-C failid peavad vaide esitajal olemas olema. Vaide esitaja ei ole PPA-le põhjendanud, miks ta neid uuesti soovib.

Vaide esitaja oli tutvunud kriminaalasja nr 19233000912 heli- ja videosalvestisega Lõuna Ringkonnaprokuratuuris Kalevi 1, Tartu, 21.05.2020 ja selle kohta on olemas õiend. Kuna Eraisik on materjalidega juba tutvunud, mida kinnitab ka olemasolev õiend, siis PPA hinnangul puudub vajadus vaid metaandmeid näidata. Samuti tuleb arvesse võtta seda, et reeglina väldivad uurijad materjali kaasa võtmist tutvustamisele, mida ei ole võimalik näidata, kuivõrd on esinenud olukordasid, kus isik haarab selle enda kätte ja keeldub tagasi andmast. Kriminaalasja toimikud ning selle juurde käivad DVD plaadid jm andmekandjad tuleb aga nõuetekohaselt säilitada ning vältida nende vigastamist või kadumist.

PPA selgituste kohaselt pole uurija keeldunud, vaide esitaja oli informeeritud, et ta on juba saanud kõik materjalid sh. kriminaalasja nr 19233000912 materjalide koopiad CD-plaadil ja selle kohta on olemas õiend antud kriminaalasjas. Samuti oli tehtud kriminaalasja nr 19233000912 I köite materjalide koopiad ja antud vaide esitajale tutvumiseks. Ülejäänud dokumendid peavad vaide esitajal endal olema

Kuna vaide esitaja ja PPA selgitused olid vastuolulised ning toimiku tutvustamisest oli väidetavalt olemas ka vidosalvestis, siis palus inspektsioon PPA andmekaitse spetsialistil üle kontrollida, mille alusel keeldus toimiku tutvustaja DVD plaadil olevate dokumentide tutvustamisest ning kas ta palus vaide esitajal täpsustada, miks ta soovib talle juba tutvustatud ja/või tema enda poolt edastatud dokumentidega teistkordselt tutvuda. Samuti palus inspektsioon kontrollida, kas vaide esitaja palus viidata keeldumise alusele ja kas toimiku tutvustaja tegi seda või keeldus põhjendamast.

Vastuses täiendavale järelepärimisele selgitas PPA, et *peame mõistlikuks lahenduseks, et vaide esitaja pöörduks PPA poole, misjärel saame uuesti taotluse läbi vaadata ning hinnata teabe väljastamise võimaluse ja ulatuse ning võimalikku keeldumist ka kirjalikult põhjendada.*

DVD plaadil oleva „112 Hädaabinumbri" helifaili esitas Eraisik. PPA-le teadaolevalt salvestas ta enda telefonikõne hädaabinumbrile 112.

DVD plaadil on teave selle kohta, millal on materjalid sinna kantud.

Tehniliselt on võimalik koopia teha, kuid see eeldaks PPA-lt taaskord terve videomaterjali läbivaatamist ning nende osade väljavõtmist, millele ei kehti juurdepääsupiirangud. See tähendaks aga ca 1,5 tunnise materjali läbitöötamist ning õigete kohtade ümbertõstmist. Tegemist on suure mahuga, mis takistaks PPA-le pandud avalike ülesannete täitmist – eelkõige kannataks käimasolevad kriminaalmenetlused, kuna materjaliga teeks tööd eelkõige uurija, kes menetlusega seotud oli. Samuti ei saa välistada ka teiste PPA teenistujate vajadust nõustada teabenõudele vastajat. Eeltoodust tulenevalt peame tõenäoliseks, et sellesisulise teabenõude saamisel keeldumine selle täitmisest AvTS 23 lg 2 p 3 alusel.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Andmekaitse Inspektsiooni pädevus ja vaide ese

1. Tulenevalt AvTS § 45 lg 1 p-st teostab Andmekaitse Inspektsioon teabevaldajate üle järelevalvet nende poolt teabenõuete täitmisel ja teabe avalikustamisel. Andmekaitse Inspektsiooni pädevusse ei kuulu järelevalve teostamine selle üle, kas ja millised

dokumendid peavad olema konkreetses kriminaaltoimikus või miks neid seal ei ole või kas dokumendid on õiged või mitte. Seega saab Andmekaitse Inspektsioon käesolevas menetluses hinnata ainult seda, kas teabenõue on täidetud nõuetekohaselt ning kas keeldumist on vaide esitajale arusaadavalt põhjendatud. Kui vaide esitaja leiab, et toimikust on mõned dokumendi eemaldatud või muudetud, siis selles osas tuleb pöörduda PPA sisekontrolli poole. Inspektsioonil puudub pädevus kontrollida, millised dokumendid peaksid olema lisatud toimikusse ning kas need korrektsed.

2. Vaide esitaja leiab vaides, et Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutus ei ole täidetud nõuetekohaselt ning palub rakendada teabevaldaja suhtes AvTS § 53 lg-st 1 ja 54^1 lg-s 1 ettenähtud meetmeid.

3. Siinkohal juhib inspektsioon vaide esitaja tähelepanu sellele, et 19.12.2023 vaide esemeks oli see, et teabenõudele ei ole vastatud ega vastamisest keeldutud. Inspektsioon kohustas 01.02.2024 vaideotsusega PPA-d teabenõude uuesti läbi vaatama ning kas väljastama vaide esitajale tema poolt soovitud dokumendid või keelduma nende väljastamisest, kui selleks on seadusest tulenev alus. Keeldumise korral tuli keeldumist ka põhjendada.

4. Vaide esitaja vaidest võib aru saada, et toimiku tutvustaja on keeldunud DVD plaadi tutvustamisest põhjusel, et see sisaldab kolmandate isikute andmeid. Kuna vaide esitajale on toimikut vähemalt osaliselt tutvustatud ja keeldumist ka põhjendatud, millega ettekirjutus on täidetud, siis pole põhjust kedagi karistada. Küll aga tuleb hinnata, kas keeldumine oli teabele juurdepääsu piiramiseks selles ulatuses põhjendatud.

5. Andmekaitse Inspektsioon palus vaide esitajal ka täpsustada, millised dokumendid jäeti talle väljastamata. Vaide täpsustuses on vaide esitaja loetlenud dokumendid, mis peaksid olema salvestatud DVD plaadile ja mida talle ei tutvustatud. Seega on käesoleva vaide esemeks DVD plaadil oleva teabe tutvustamata jätmine. Nagu juba eelpool selgitasime, siis vaide esemeks ei ole see, kas vaide esitajale tutvustatud dokumentide loetelu oli õige või mitte, kuna inspektsiooni pädevusse ei kuulu dokumentide sisulise õiguspärasuse kontrollimine.

Teabenõude täimine

6. Vaide esitaja on nii oma teabenõudes kui ka vaides märkinud, et soovib tutvuda kriminaalasja toimikuga nr 19233000912 täies ulatuses. Siinkohal pean vajalikuks vaide esitajale veelkord selgitada, et peale menetluse lõppu ja otsuse jõustumist ei ole ka menetlusosalisel teabenõude korral AvTS-i alusel suuremad õigused teabe saamiseks kui mistahes teisel teabenõudjal, v.a oma isikuandmete osas. Ehk siis teabenõude korral saab nõuda juurdepääsu nendele dokumentidele/teabele, millele juurdepääsupiirangud ei kohaldu.

7. See, kui dokumendid või ka muu teabekandja (näit videosalvestis) sisaldavad teavet, millele on kehtestatud juurdepääsupiirang, siis ei tähenda see seda, et sellist dokumenti teabenõude korral üldse ei väljastada. Sellisel juhul tuleb väljastada see osa dokumendist või see teabekandjal olevast teabest, millele piirangud ei kohaldu (AvTS § 38 lg 2).

8. Antud juhul võib nii vaide esitaja vaidest kui ka PPA vastusest aru saada, et vaide esemeks oleval DVD plaadil on nii vaide esitaja enda poolt edastatud teavet kui ka linnavalitsuse poolt edastatud kaamera salvestisi, millest viimasel on inspektsioonile arusaadavalt jäädvustatud ka kolmandad isikud ning millele vaide esitajal puudub juurdepääsuõigus. Siinkohal selgitan vaide esitajale, et kui kaamera salvestisel on ka kolmandad isikud, siis sellised andmed (nende kujutis) on piiranguga isikuandmed ning

nendele ei ole teistel AvTS-i teabenõude alusel juurdepääsuõigust. Ehk siis selleks, et sellist salvestist väljastada tuleks kõik salvestisel olevad kolmandad isikud hägustada.

9. AvTS § 4 lg 1 kohaselt tuleb demokraatliku riigikorralduse tagamiseks ning avaliku huvi ja igaühe õiguste, vabaduste ja kohustuste täitmise võimaldamiseks teabevaldajatel tagada juurdepääs nende valduses olevale teabele seaduses sätestatud tingimustel ja korras. AvTS § 9 lg 2 p-de 1 ja 7 kohaselt peab teabevaldaja tagama juurdepääsu nendele dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus ning tagama juurdepääsupiirangutest kinnipidamise. Teabenõuetele vastamine on PPA seadusest tulenev kohustus.

10. Mis aga puudutab vaide esitaja enda poolt edastatud dokumente, salvestisi ja pöördumisi, siis nõustun siinkohal PPA-ga, et eelduslikult on need vaide esitajal endal olemas. Siinkohal pean vajalikuks vaide esitajale selgitada, et teabenõude esitamise eesmärk on saada sellist teavet, mida teabenõudjal endal ei ole. Teabenõudena AvTS-i mõttes ei saa üldjuhul käsitleda soovi saada enda poolt edastatud teavet, kuna selle sisu on vaide esitajal endal teada.

11. Nii Riigikohtu esimees kui õiguskantsler on väljendanud seisukohta, et isikule tema enese pöördumisest koopia väljastamine ei teeni avatud ühiskonna ega demokraatliku ja sotsiaalse õigusriigi põhimõtteid. Avatud ühiskonna põhimõtetest johtuvalt tuleks väljastada eeskätt selline üldiseks kasutamiseks mõeldud teave, mille sisu ei olnud enne pöördumist taotlejale teada. Kuna isiku enda poolt edastatud pöördumine, sh dokumentide /failide sisu on isikule teada, ei teeni selle väljastamine avatud ühiskonna põhimõtet. Ühtlasi ei teeniks isiku enda poolt edastatud dokumentidest koopia väljastamine ka asutuse üle avalikkuse kontrolli eesmärki. Isiku enese pöördumisest koopia väljastamine teeniks aga demokraatliku ja sotsiaalse õigusriigi põhimõtet vaid juhul, kui nimetatud koopia väljastataks põhiõiguste kaitseks.[1]

12. AvTS § 23 annab alused, millal teabevaldaja võib teabenõude täitmisest keelduda. AvTS § 23 lg 2 p-de 1 ja 3 kohaselt võib teabevaldaja keelduda teabenõude täitmisest kui samale teabenõudjale on teave juba antud ja teabenõudja ei põhjenda vajadust saada teavet teistkordselt või kui teabenõude täitmine nõuab taotletava teabe suure mahu tõttu teabevaldaja töökorralduse muutmist, takistab talle pandud avalike ülesannete täitmist või nõuab põhjendamatult suuri kulutusi. Eeltoodud alustel keeldumise korral tuleb seda teabenõudjale ka põhjendada.

13. Vaide dokumentidest nähtub, et antud juhul on keeldutud DVD-l olevate dokumentide väljastamisest põhjendusega, et see sisaldab kolmandate isikute andmeid. Inspektsioon nõustub sellega, et kaamera salvestised võivad sisalda ka kolmandate isikute andmeid. Samas jääb aga inspektsioonile arusaamatuks, mille alusel keelduti väljastamast dokumente/salvestisi, mis olid vaide esitaja poolt edastatud, sh andmed selle kohta, millal on teave DVD-le kantud. Kui selle põhjuseks oli see, et neid on vaide esitajale juba varasemalt tutvustatud ning vaide esitaja ei ole põhjendanud, miks ta neid teist korda soovib, siis seda oleks tulnud ka vaide esitajale selgitada, et kui ta neid dokumente uuesti soovib, siis tuleb seda põhjendada.

14. PPA on oma vastuses küll viidanud, et neid dokumente on vaide esitajale varasemalt tutvustatud, kuid edastatud dokumentidest ei nähtu, et PPA oleks vaide esitajale selgitanud, et uuesti küsimiseks tuleb teabe saamise soovi põhjendada.

15. Kuna nii vaide esitaja kui PPA selgitused olid vastuolulised, siis palus inspektsioon vaide

[1] Õiguskantsleri seisukoht õigusrikkumise puudumise kohta 30.06.2015 nr 11-2/150555/1502901

esitajal edastada ka toimiku tutvustamisest salvestise, mis vaide esitaja väitel on tal olemas. Seda aga vaide esitaja ei teinud. Samuti palus inspektsioon PPA-l üle kontrollida, kuidas toimus DVD-l oleva teabe väljastamisest keeldumine. PPA selles osas selgitusi ei edastanud, vaid märkis, et *peame mõistlikuks lahenduseks, et vaide esitaja pöörduks PPA poole, misjärel saame uuesti taotluse läbi vaadata ning hinnata teabe väljastamise võimaluse ja ulatuse ning võimalikku keeldumist ka kirjalikult põhjendada.*

16. Andmekaitse Inspektsioon PPA seisukohaga, et vaide esitaja peaks uuesti PPA poole pöörduma ei nõustu, mille tulemuseks võib olla ka teabenõude täitmisest keeldumine. Kuna vaide esitaja on oma teabenõude edastanud ning PPA-l on teada, mida teabenõudja oma teabenõudes on soovinud ning ka see, mis dokumente PPA on vaide esitajale tutvustanud ning milliste dokumentide tutvustamisest ja mille alusel on keeldunud, siis jääb arusaamatuks täiendava pöördumise vajadus. Kui PPA-le on jäänud vaide esitaja teabenõudes midagi arusaamtuks, siis tulenevalt AvTS § 15 lg-st 4 tuleb teabevaldajal teabenõude täpsustamiseks võtta teabenõudjaga ühendust.

17. Eeltoodust tulenevalt tuleb PPA-l vaide esitaja teabenõue DVD-l olevate dokumentide/salvestisete osas uuesti läbi vaadata ning kas väljastada soovitud teave või keelduda selle väljastamisest, kui selleks on seadusest tulenev alus. Keeldumise korral tuleb iga väljastamata jäetud dokumendi/salvestise osas eraldi viidata keeldumise alusele ja põhjendada keeldumist vaide esitajale arusaadavalt.

18. PPA selgitustest saab inspektsioon aru, et tutvustamata jäetud DVD-l on materjali 1,5 tunni ulatuses, mis vajab läbi vaatamist, mis iseenesest inspektsiooni hinnangul ei ole suur maht. Küll aga võib olla suure mahuga tegemist siis, kui seal tuleb mingeid andmeid täiendavalt töödelda (näiteks hägustada), mis võib olla ajamahukas. Juhul, kui keeldutakse teabe väljastamisest suure mahu tõttu, siis tuleb selgitada, milles suur maht seisneb ning milliseid toiminguid tuleks teha enne teabe väljastamist ning kui kaua see aega võtab. Samuti tuleb PPA-l hinnata, kas on võimalik mingid DVD-l olevaid dokumendid/salvestised siiski väljastada kui pole alust väljastamisest keeldumiseks (näiteks *DVD plaadil olev teave selle kohta, millal on materjalid sinna kantud või vaide esitaja enda poolt edastatud dokumendid).*

/allkirjastatud digitaalselt/
Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel